

อุดมการณ์ราชภัฏ :

มหาวิทยาลัยไทย

เพื่อความเป็นไทย

ถนน อินทรగามเนิด*

อุดมการณ์ราชภัฏ : มหาวิทยาลัยไทยเพื่อความเป็นไท

อย่างไรก็ได้ หากพิเคราะห์ห้องมีมนสิกการโดยแยกคายกิมของเห็นว่าในอดีต บ้านเมืองของเรา ก็เคยประสบกับวิกฤตการณ์ถึงขั้นสูญเสียเอกสารมาแล้ว ถึงสองครั้งสองครา แต่เรา ก็สามารถกอบกู้กลับคืนมาได้ มาบัดนี้ แม้ว่าจะสูญเสียเอกสารทางสติปัญญา และจิตวิญญาณ ซึ่งเป็นการสูญเสียที่ล้ำลึกกว่าที่เคย สูญเสีย มาในอดีต กระนั้นก็ยังไม่เส้นหวังที่เราจะ กอบกู้กลับคืนมาได้อีกครั้งหนึ่ง เพราะถึงอย่างไร เสียกรุงศรีอยุธยา ก็ไม่เคยสิ้นคนดี

ในการกอบกู้ฟื้นฟูเอกสารทางสติปัญญาและทางจิตวิญญาณในคราวนี้ อาชุกแต่เพียงอย่างเดียว คือการศึกษา จึงต้องนับว่าเป็นโชคดีของบ้านเมือง ที่เราประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งประจวบเหมาะกับสถานการณ์และ ความจำเป็นของบ้านเมืองอย่างน่าอัศจรรย์ เปิด โอกาสให้เราสามารถพลิกโฉมหน้าการศึกษาไทยได้อย่างขนาดใหญ่ กล่าวคือ พระราชบัญญัตินี้ ได้กำหนดให้การจัดการศึกษาต้องบูรณาการกับ ศาสตราและวัฒนธรรมอย่างเป็นหนึ่งเดียว แม้จะซื้อ ของกระทรวงที่ดูแลด้านการศึกษายังต้องเปลี่ยนเป็น “กระทรวงการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม”

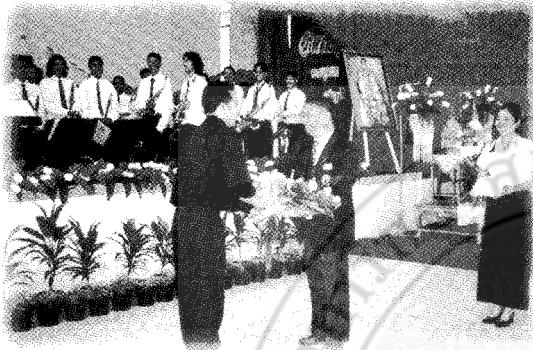
หมายความว่าต่อแต่นี้ไป การจัดการศึกษาของไทย ต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานแห่งศาสนาธรรมและวัฒนธรรมไทย โดยที่ศาสนาธรรมหลักของคนไทย อันได้แก่ พุทธธรรมนั้น จุดหมายปลายทางสูงสุดก็คือการ ฝึกฝนพัฒนามุขยิ่งมีปัญญาและดำเนินชีวิตด้วย ปัญญา อันเป็นชีวิตแห่งอิสรภาพหรือชีวิตแห่งความ เป็นไทนั่นเอง

สำหรับชาวราชภัฏทั้ง 41 แห่ง ผู้ใดซึ่งเป็น “คนของพระราชา ผู้օชาตของแผ่นดิน” และมี ความมุ่งมั่นที่จะ “จัดการอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนา ท้องถิ่น” มาตั้งแต่ พ.ศ. 2538 นั้น ย่อมเป็นทั้ง หน้าที่และโอกาสอันวิเศษแล้วที่จะต้องนึกกำลังกัน อาสาเข้ามายังเป็นหลัก ใน การช่วยกอบกู้สติปัญญา และจิตวิญญาณให้กับบ้านเมือง

ขอสำคัญก็คือ ชาวราชภัฏทั้ง 41 แห่ง ซึ่ง กำลังจะถูกยกฐานะขึ้นเป็นมหาวิทยาลัยในอนาคต อันใกล้นี้ จักต้องมีความตระหนักรและความกล้า หาญพอที่จะเป็นผู้นำในการกำหนดทิศทางและ แนวทางใหม่ให้กับการจัดการอุดมศึกษาที่ตั้งอยู่บน พื้นฐานแห่งศาสนาธรรมและวัฒนธรรมไทย ตาม เจตนาการณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

อุดมการณ์ราชภัฏ :

มหาวิทยาลัยไทยเพื่อความเป็นไท

การกระทำหรือความเพียรพยายาม ความสามารถ และสติปัญญาของตัวเอง สัมมาทิภูมิจะเกิดได้ด้วย ปัจจัยที่ เป็นทางเกิดแห่งแนวคิด ที่ถูกต้องคือ ประการหนึ่งมีปรัชโนะสะ ที่เป็นตัวกราะดุ้นซักจุ่งจาก ภายนอก เกิดจากการหล่อหลอมกล่อมเกลาของสังคม การรับฟังคำแนะนำนำสั่งสอนเล่าเรียนความรู้ สนใจ ชักถาม การซักจุ่งจากผู้อื่นโดยเฉพาะกัลยานมิตร และอีกประการหนึ่งคือในสมนัสการ เป็นปัจจัย ภายใน ได้แก่ การคิดอย่างมีวิธีคิดถูกวิธีที่จะเข้าถึง ความจริง คิดถูกทางเป็นระเบียบตามแนวเหตุผล คิดสืบค้นตามแนวความสัมพันธ์สืบทอดแห่งเหตุปัจจัย และคิดให้เกิดผลที่พึงประสงค์ เมื่อมหาวิทยาลัย มีสัมมาทิภูมิ รู้ตระหนัកถึงคุณค่าของไร้ถูก ผิด ช้ำ ดี อะไรควรจะเป็น ไม่ควรจะเป็น รู้ที่จะรักษา คุณค่าดีงามถูกต้องไว้ จึงเป็นแนวทางนำเข้าสู่ ความก้าวหน้าในการปฏิบัติ ปฏิบัติชอบในองค์กรฯ ที่สอดคล้องกับความเป็นจริงตามธรรมชาติต่อไป

ประการที่สอง เป็นมหาวิทยาลัยแห่ง จิตสำนึกเพื่อชุมชนและสังคม เรียนรู้ เข้าใจตนเอง และสังคมโดยมีจุดหมายปลายทางของมหาวิทยาลัย สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาชุมชนและสังคม

มหาวิทยาลัยดำเนินการโดยให้ความสำคัญกับการ สืบคันและสืบสานฐานทั้งห้าของชุมชน คือ ฐาน บัญญาที่เน้นภูมิปัญญาท้องถิ่น และภูมิปัญญาไทย ฐานทรัพยากรที่ต้องอนุรักษ์ บำรุงรักษาและใช้ ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติ การจัดการสิ่งแวดล้อม และระบบนิเวศให้เกิดความสมดุลและยั่งยืน ฐาน เศรษฐกิจที่ยึดแนวทางผลิตเพื่อพึ่งตนเอง ฐานพลัง ชุมชนที่ร่วมพัฒนาแรงงานเชิงอาชีวะในชุมชน และฐาน สุดท้ายคือฐานวัฒนธรรม ที่ประกอบด้วยระบบความ คิด ความเชื่อ คุณค่าและประเพณีของชุมชน ด้วย ความผูกพันเช่นนี้ มหาวิทยาลัยจะเปิดโอกาสให้ ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการและร่วม สร้างสรรค์ มีความส่งเสริมและการดำเนินอยู่บนความ ไว้วางใจของชุมชน ในทางที่ใกล้กัน หาก มหาวิทยาลัยไม่เข้าใจการเปลี่ยนแปลงและปัญหา ของชุมชน จะเท่ากับสร้างปัญหาใหม่ให้กับ มหาวิทยาลัยและจะกลายเป็นตัวปัญหาแก่ชุมชน และสังคมไปเสียเอง

ประการที่สาม เป็นมหาวิทยาลัยแห่งความ มั่งคั่งทางปัญญา มีความรู้ความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง ถึงแก่นของภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และ

อุดมการณ์ราชภัฏ :

มหาวิทยาลัยไทยเพื่อความเป็นไท

กระบวนการสร้างและพัฒนากระบวนการเรียนรู้ร่วมกันท้องถิ่น

มหาวิทยาลัยราชภัฏมีพันธกิจที่สำคัญที่จะต้องดำเนินการคือการบริการวิชาการแก่ท้องถิ่นและการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม ทุกท้องถิ่นล้วนมีกระบวนการเรียนรู้และสั่งสมภูมิปัญญาต่าง ๆ อันเป็นของตนเองซึ่งภูมิปัญญាតั้งกล่าวอาจจะอยู่ในรูปองความเชื่อ ค่านิยม ตลอดจนขนบธรรมเนียมประเพณีที่สืบทอดกันมาถึงปัจจุบัน มหาวิทยาลัยราชภัฏต้องทำหน้าที่ส่งเสริมให้ท้องถิ่นได้เสริมสร้างและพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของท้องถิ่น ให้มีประสิทธิภาพให้เหมาะสมสมกับยุคสมัยมากยิ่งขึ้น ตลอดจนการนำเข้ากระบวนการเรียนรู้และภูมิปัญญาต่าง ๆ ของท้องถิ่นมาส่งเสริมการเรียนรู้ในมหาวิทยาลัยได้ด้วย

เท่าที่เป็นอยู่ปัจจุบัน เรายังจะให้บริการทางวิชาการและการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมในลักษณะของการเป็นผู้ให้ หรือเน้นผู้ใช้ขยายไม่ได้ทำในลักษณะของการร่วมมือกันในลักษณะของการเรียนรู้ร่วมกัน ซึ่งน่าจะเป็นทิศทางที่ไม่ถูกต้อง เพราะองค์ความรู้ต่าง ๆ ที่จะนำไปใช้แก่ปัญหานั้นท้องถิ่นได้จริงนั้น ที่จริงแล้วมีพื้นฐานในภูมิปัญญาของท้องถิ่นนั้น ๆ นั้นเอง ทิศทางที่ถูกต้องของมหาวิทยาลัยในการให้บริการทางวิชาการแก่ท้องถิ่นและการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมจึงควรเป็นไปในลักษณะของการเรียนรู้ร่วมกัน

กระบวนการสร้างและพัฒนาการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏกับท้องถิ่นอาจอยู่ในลักษณะของการริเริ่มร่วมกัน เพื่อสร้างสรรค์และพัฒนาองค์ความรู้ หรืออาจจะอยู่ในลักษณะที่ฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดเป็นผู้เริ่ม แต่ในทุกลักษณะนั้นให้มหาวิทยาลัยและท้องถิ่นมีโอกาสได้พัฒนากระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาและพัฒนาองค์ความรู้ หรืออาจจะร่วมกันดำเนินเสริมความเข้าใจในระบบคุณค่าความสำนึกรักและความภูมิใจในศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่น เพื่อสืบสานการใช้ทรัพยากรทางวัฒนธรรมเป็นทุนในการสร้างความเข้มแข็งของท้องถิ่นและของชาติโดยส่วนรวมรวมทั้งการร่วมกันแสวงหาแนวทางเพื่อส่งเสริมให้เกิดการจัดการ การบำรุงรักษาและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน

อุดมการณ์ราชภัฏ : มหาวิทยาลัยไทยเพื่อความเป็นไท

กระบวนการสร้างสรรค์และพัฒนาองค์ความรู้

แม้การได้มาซึ่งความรู้และภูมิปัญญาจะได้มาหลายทางแต่
แกนกลางสำคัญในการแสวงหาความรู้และการเก็บปัญหา คือการ
ใช้หลักของอริยสัจจ์ ได้แก่

- สืบค้นประเด็นปัญหาให้แน่ชัด
- สืบสาเหตุที่แท้จริงแห่งปัญหานั้น ๆ
- สร้างจุดหมายใหม่ที่ต้องการ
- แสวงหาแนวทางในการบรรลุจุดมุ่งหมาย

การสร้างสรรค์และพัฒนาองค์ความรู้ของมหาวิทยาลัย ต้อง¹
มีจุดเน้นที่การสนับสนุนต่อการแก้ปัญหาของท้องถิ่น หรือเอื้อท่องถิ่น
เป็นฐานและการบูรณาการภูมิปัญญาไทยภูมิปัญญาต่างชาติมาใช้
อย่างเหมาะสม มีการเชื่อมโยงกระบวนการเรียนการสอนและ
การวิจัยเข้าด้วยกัน เพราะแท้จริงแล้วการเรียนรู้คือการพัฒนาปัญญา
และการพัฒนา ปัญญาที่ได้ผลดีคือการใช้กระบวนการวิจัย

ในฐานะที่มหาวิทยาลัยราชภัฏได้รับพระมหากรุณาธิคุณ
จากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบัน โดยเฉพาะการ
พระราชทานนาม “ราชภัฏ” และ “ตราสัญลักษณ์สถาบันราชภัฏ”
จึงควรถือเป็นพันธกิจสำคัญที่จะต้องมุ่งศึกษาส่งเสริม และสืบสาน
ภูมิปัญญาอันเนื่องมาจากพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้า
อยู่หัวซึ่งมีอยู่มากมาย เพื่อก่อให้เกิดผลในการพัฒนาคุณภาพชีวิต